

Ryszard F. Sadowski

Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Naukowego Franciszka Salezego w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2009

Seminare. Poszukiwania naukowe 28, 302-307

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

interesujący naukowy wywód, stara się pokazać, iż dorobek muzyków minionych wieków świadczy nie tylko o ogromnym zapotrzebowaniu na prawdziwą sztukę, ale także o właściwym rozumieniu liturgii i sprawowaniu służby Bożej zgodnie z duchem epoki.

Ostatni z rozdziałów, piąty, ukazuje doniosłość i znaczenie prac ks. Zientarskiego dla polskiej literatury naukowej. Autor książki pokazuje, iż dokonania naukowe Zientarskiego stały się cennym wsparciem dla wielu muzykologów, historyków i badaczy kultury. Dotycząc zaledwie kilku wybranych ośrodków Wielkopolski i Kujaw, wniosły cały szereg cennych informacji na temat zapomnianych, czy też nieznanych kompozytorów czy zespołów, tworzących dziedzictwo polskiej kultury muzycznej.

Publikację dopełnia przedmowa ks. prof. dra hab. Ireneusza Pawlaka (KUL), wstęp, bibliografia, zakończenie, aneksy (dekrety, świadectwa, listy, testament) i krótkie streszczenie w języku niemieckim. Bibliografia została podzielona na: *Źródła; Opracowania cytowane; Encyklopedie, słowniki, katalogi*. Dodatkowo *Źródła* podzielono na: *Akta archiwalne; Dokumenty Kościoła; Księgi liturgiczne; Kroniki; Publikacje ks. Zientarskiego; Relacje ustne, listy, wspomnienia i pamiątki*. Wydaje się, że dla fachowego i rzetelnego ujęcia podjętego zagadnienia, bibliografia jest wszechstronna i wystarczająca. Dużym atutem pracy ks. Sobczaka są bardzo wartościowe, krótkie i treściwe podsumowania poszczególnych rozdziałów, czy omawianych zagadnień.

Szkoda jedynie, iż Autorowi nie udało się dotrzeć do niepublikowanych referatów wygłoszonych przez ks. Zientarskiego, czy przeprowadzić kwerendy archiwalnej również w innych ośrodkach w Polsce, w których w tym czasie także uprawiano muzykę kościelną. Poszerzyłoby to z pewnością wyniki studiów ks. Sobczaka oraz pozwoliłoby ukazać bogatą działalność Zientarskiego w szerszym kontekście. Warto byłoby to uwzględnić w ewentualnych dalszych badaniach.

Należy wyrazić nadzieję, iż prezentowana publikacja ks. D. Sobczaka, będąca wyrazem uznania złożonego ks. Władysławowi Zientarskiemu, spotka się z szerokim zainteresowaniem nie tylko środowiska gnieźnieńskiego, ale również muzykologów i historyków kultury.

Ks. Piotr Wiśniewski
UKSW, Warszawa

WYMAGANIA REDAKCYJNE
STAWIANE TEKSTOM PUBLIKOWANYM W „SEMINARE”

1. Redakcja przyjmuje materiały w formie artykułu, recenzji lub sprawozdania, które nie były wcześniej publikowane w języku polskim. Materiały przesyłane przed 1 listopada danego roku, ukażą się w jednym z kolejnych numerów *Seminare* roku następnego.
2. Redakcja wprowadza limity czasowe dotyczące publikacji recenzowanych książek. Przyjmujemy recenzje książek polskojęzycznych, które ukazały się nie później niż trzy lata przed publikacją rocznika. Przykładowo, w tomie 25(2008) zamieszczone są recenzje pozycji z lat 2005-2007. Redakcja przyjmuje recenzje pozycji obcojęzycznych, które ukazały się nie później niż pięć lat przed publikacją rocznika. Przykładowo, w tomie 25(2008) znajdują się recenzje książek z lat 2003-2007.
3. Każdy nadesłany artykuł jest poddawany recenzji specjalisty z danej dziedziny, dlatego należy się liczyć z faktem, że Redakcja może zwrócić się do autora z prośbą o dokonanie, sugerowanych przez recenzenta, uzupełnień czy poprawek. Ze względu na wydłużony w ten sposób proces wydawniczy, prosimy o możliwie wcześnie przesyłanie materiałów do Redakcji. Na decyzję o publikacji danego materiału będzie wpływała opinia recenzenta i kolejność nadsyłania materiałów.
4. Należy dostarczyć do Redakcji jeden egzemplarz wydruku i elektroniczną wersję tekstu (na CD lub przesłać na adres internetowy Redakcji) w formacie Microsoft Word for Windows.
5. Plik zawierający artykuł winien być nazwany od nazwiska i imienia autora artykułu (bez uwzględniania polskich znaków). Analogicznie nazywamy pliki w przypadku recenzji czy sprawozdań. Np. Jan Łosiński winien nazwać plik zawierający jego artykuł: losinski-jan.doc, plik recenzji: losinski-jan-rec.doc, plik sprawozdania: losinski-jan-spraw.doc. Autorzy kilku recenzji lub sprawozdań proszeni są, by wszystkie recenzje połączyli w jednym pliku, analogicznie postępujemy ze sprawozdaniami.
6. Wydruk powinien być jednostronny, czytelny, na papierze formatu A4.
7. Czcionka: Times New Roman 14 pt., odstęp pomiędzy wierszami podwójny (także w przypisach), wszystkie marginesy powinny wynosić 2 cm.
8. W tekście nie należy stosować wyróżnień (czcionka pogrubiona, podkreślenie, spacjowanie itp.), z wyjątkiem kursywy stosowanej w przypadku tytułów oraz wyrażen obcojęzycznych. Cytaty należy pisać czcionką prostą, w cudzysłowie.
9. W przypadku używania znaków specjalnych (np. symbole logiczne, alfabet grecki czy hebrajski), należy ich wykaz dołączyć na osobnej kartce, zaś na CD – plik z odpowiednią czcionką.
10. Autor powinien umieścić swoje imię i nazwisko w lewym górnym rogu pierwszej strony artykułu, wraz z afiliacją (np. UKSW, Warszawa). Księża i osoby zakonne winni poprzedzić imię odpowiednim skrótem, zaś osoby zakonne po nazwisku winny zamieścić skrót zgromadzenia zakonnego, do którego należą.
11. Do artykułu należy dołączyć streszczenie w języku angielskim, słowa kluczowe w obu językach oraz notę o autorze. Streszczenie wraz z tytułem w jęz. angielskim oraz odpowiadające mu streszczenie w jęz. polskim, należy umieścić na końcu artykułu. Nota o autorze winna zawierać następujące informacje: tytuł naukowy, imię i nazwisko, ośrodek naukowy, z którym Autor jest związany oraz pola zainteresowań intelektualnych. Powinna być ona umieszczona poniżej streszczenia.
12. Dodatkowe informacje o autorze (adres do korespondencji, numer telefonu, e-mail) należy dołączyć na osobnej kartce.

13. Objętość tekstu artykułu nie powinna przekraczać 35 tys. znaków wraz ze spacjami i przypisami. (W starszych wersjach edytora Word można to sprawdzić w następujący sposób: Plik – Właściwości – Statystyka. W wersji programu Word 2007: Recenzja – Sprawdzanie – Statystyka wyrazów).
14. Redakcja nie odsyła nie zamówionych materiałów i zastrzega sobie możliwość dokonania zmian w tytułach oraz w notce o autorze.
15. Opublikowane w *Seminare* materiały są w całości udostępniane w internetowej wersji czasopisma pod adresem www.seminare.pl. Jeżeli Autor zgadza się, by umieszczono tam jego adres internetowy, powinien wyraźnie poinformować o tym Redakcję.
16. Adres Redakcji:
Redakcja *Seminare*
ul. K. K. Baczyńskiego 1A
skr. poczt. 26
05-092 ŁOMIANKI
tel. (22) 732-73-86; fax (22) 732-73-99
e-mail: seminare@seminare.pl

SUGEROWANY SPOSÓB CYTOWANIA

Odwołania do literatury prosimy podawać w przypisach na dole strony, jako tzw. 'przypisy dolne'.

1. Artykuł z czasopisma: inicjał imienia, nazwisko, tytuł kursywą, czasopismo (w pełnym brzmieniu, bez cudzośliwu), rocznik, rok wydania w nawiasie, numer lub zeszyt, strony. Np. J. Krokos, *W poszukiwaniu istoty prawdy*, *Studia Philosophiae Christianae* 34(1998)1, s. 25-41.
2. Artykuł z dzieła zbiorowego: inicjał imienia, nazwisko, tytuł kursywą, znak 'w:' tytuł dzieła zbiorowego kursywą, po skrócie 'red.' inicjał imienia i nazwisko redaktora, miejsce i rok wydania, strony. Np. P. Mazurkiewicz, H. Skorowski, *Kościół wobec przemian w Polsce*, w: *Wolność w prawdzie*, red. S. Skobla, Łódź 1997, s. 62.
3. Książka: inicjał imienia, nazwisko, tytuł kursywą, wydawnictwo, miejsce i rok wydania, strony. Np. Z. Krasnodębski, *Postmodernistyczne rozterki kultury*, Oficyna Naukowa, Warszawa 1996, s. 54.
4. Zasoby internetowe: cytując zasoby internetowe, w miarę dostępności, analogicznie do artykułów należy podać autora i tytuł. Obowiązkowo należy umieścić link do strony internetowej oraz datę dostępu (datę, kiedy korzystaliśmy z tej witryny w Internecie). Np. R. McGhee, *Inuit and Norsemen in Arctic Canada A.D. 1000 to 1400*, <[http:// www.civilization.ca/cmc/archeo/oracles/norse/40.htm](http://www.civilization.ca/cmc/archeo/oracles/norse/40.htm)>, (data dostępu: 25.02.2008).
 - Jeżeli tekst jest tłumaczeniem, po tytule artykułu lub książki należy podać inicjał imienia i nazwisko tłumacza, poprzedzone skrótem 'tłum.'. Np. H. Jonas, *Religia gnozy*, tłum. z ang. M. Klimowicz, Wydawnictwo PLATAN, Kraków 1994, s. 23.
 - Kolejne cytowania tej samej pozycji zapisujemy w formie skróconej: autor, skrócony tytuł i strony.
 - Odwołanie do pozycji cytowanej w przypisie bezpośrednio poprzedzającym sygnalizuje się słowem 'Tamże'.
 - W przypadku następujących bezpośrednio po sobie odwołań do różnych prac tego samego autora, inicjał imienia i nazwisko zastępuje się słowem 'Tenże'.

Proponowany sposób cytowania znosi konieczność umieszczania wykazu bibliograficznego na końcu artykułu.

SPIS TREŚCI

SŁOWO OD REDAKCJI

Ks. Henryk Stawniak SDB, „ <i>Seminare</i> ” – półrocznikiem	7

Z PROBLEMATYKI TEOLOGICZNEJ

Ks. Sylwester Jędrzejewski SDB, <i>Judaizm diaspory w okresie Drugiej Świątyni</i>	9
Ks. Piotr Towarek, <i>Formuły egzorcystyczne w potrydenckiej Liturgii Błogosławieństw</i>	29
Ks. Lucjan Świto, <i>Charakter prawny posługi duszpasterskiej proboszczów i wikariuszy w parafiach rzymskokatolickich w świetle prawa polskiego</i>	41
O. Tomasz Galkowski CP, <i>Wyższe instytuty wiedzy religijnej</i>	51
Ks. Arkadiusz Domaszek SDB, <i>Funkcja ekonoma w prawie własnym Towarzystwa św. Franciszka Salezego</i>	63

Z PROBLEMATYKI FILOZOFICZNEJ

Ks. Zbigniew Łepko SDB, <i>Ekologiczny postulat nauki dla zrównoważonego rozwoju</i>	77
Ks. Ryszard Sadowski SDB, <i>Religijno-etyczne ujęcie zmian klimatycznych</i>	87

Z PROBLEMATYKI SPOŁECZNO-PEDAGOGICZNEJ

Ks. Janusz Szulist, <i>Współczesna ocena moralna zysku</i>	99
Ks. Henryk Skorowski SDB, <i>Społeczny wymiar duszpasterskiego przepowiadania</i>	111
Ks. Stanisław Chrobak SDB, <i>Troska o wychowanie nowych pokoleń. Benedykt XVI o potrzebie wychowania</i>	127
Ks. Jan Niewęglowski SDB, <i>Służcie Bogu i Ojczyźnie – kardynał August Hlond do młodzieży</i>	137
Ks. Dariusz Grządziel SDB, <i>Pedagogika ks. Bosko w dzisiejszej szkole prowadzonej przez Zgromadzenie Salezjańskie</i>	151
Ks. Marek T. Chmielewski SDB, „ <i>Spenetrować teren nieprzyjaciela poprzez wychowanie młodzieży</i> ”. Zaangażowanie salezjanów misjonarzy polskich w działalność wychowawczą w szkołach w okresie rektoratu ks. Michała Rua (1888-1910)	165
Jacek Błeszyński, <i>Miejsce dziecka niepełnosprawnego w procedurze adopcyjnej i pozainstytucjonalnych, rodzinnych formach opieki</i>	183
Dietrich Benner, <i>Kształcenie religijne. Rozważania na temat rozróżnienia między koncepcjami fundamentalnymi i fundamentalistycznymi</i>	191
O. Luis Duch OSB, „ <i>El latido del bosque</i> ” („ <i>Tchnienie lasu</i> ”) a powrót <i>ad fontes</i> w kontekście Kościoła i współczesnej kultury	203

Z PROBLEMATYKI HISTORYCZNEJ

Ks. Tadeusz Kołosowski SDB, „ <i>Seniores laici</i> ” w starożytnych wspólnotach kościelnych w Afryce Rzymskiej	215
Karolina Kochańczyk-Bonińska, <i>Perychoreza natur w ujęciu Maksyma Wyznawcy</i>	223
Marcin Łukaszewski, <i>Wprowadzenie w problematykę techniki gry i środków techniki kompozytorskiej w etiudach fortepianowych kompozytorów polskich w latach 1916-2006</i>	233
Eugeniusz Wiązowski, <i>Salezjanie w Kobylnicy w latach 1950-2009 i w Kwakowie w latach 1950-1989</i>	249

SPRAWOZDANIA Z SEMINARIÓW SALEZJAŃSKICH

- Ks. Krzysztof Butowski SDB, *Sprawozdanie z działalności Wyższego Seminarium Duchownego Towarzystwa Salezjańskiego w Łądzie nad Wartą w roku akademickim 2008/2009* 261
- Ks. Wojciech Krawczyk SDB, *Sprawozdanie z działalności Wyższego Seminarium Duchownego Towarzystwa Salezjańskiego w Krakowie w roku akademickim 2008/2009* 264

SPRAWOZDANIA

- Ks. Ryszard Sadowski SDB, *Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Naukowego Franciszka Salezego od początków jego istnienia do 31 grudnia 2008 roku* 271
- Ks. Arkadiusz Domaszk SDB, *Konferencja naukowa Polityka informacyjna Kościoła (Warszawa, 28 października 2009)* 278
- Ks. Dariusz Buksik SDB, *41 Sympozjum naukowe, zorganizowane przez sekcję Psychologii przy Komisji Nauki Wiary Konferencji Episkopatu Polski Psychologia modlitwy (Olsztyn k. Częstochowy, 20-22 września 2009)* 280

RECENZJE

- L'educazione salesiana in Europa negli anni difficili del XX secolo. Atti del Seminario Europeo di Storia dell'Opera salesiana. Cracovia, 31 ottobre – 4 novembre 2007*, red. G. Loparco, S. Zimniak, (=Associazione Cultori Storia Salesiana – Roma. Studi, 3), LAS, Rzym 2008 – rec. ks. Marek T. Chmielewski SDB 283
- Z. Formella, *L'educatore maturo nella comunicazione relazionale*, Wydawnictwo Aracne, Roma 2009 – rec. ks. Mirosław S. Wierzbicki SDB 288
- M. Nowak, *Sekwencje mszalne w języku polskim po Soborze Watykańskim II*, Wydawnictwo Polihymnia, Lublin 2008 – rec. ks. Krzysztof Niegowski SDB 290
- B. Niemierko, *Kształcenie szkolne. Podręcznik skutecznej dydaktyki*, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2007 – rec. ks. Dariusz Stępkowski SDB 292
- Stres zawodowy. Charakterystyka psychologiczna wybranych zawodów stresowych*, red. J.F. Terelak, Wydawnictwo Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Warszawa 2007 – rec. ks. Dariusz Buksik SDB 295
- F. Rheinberg, *Psychologia motywacji*, tłum. J. Zychowicz, Wydawnictwo WAM, Kraków 2006 – rec. ks. Dariusz Buksik SDB 297
- D. Sobczak, *Ks. Władysław Zientarski (1916-1991) – badacz dziejów muzyki polskiej od XV do XIX wieku*, Wydawnictwo Polihymnia, Lublin 2008 – rec. ks. Piotr Wiśniewski 300
- Wymagania redakcyjne stawiane tekstem publikowanym w „Seminare” 303

CONTENTS

Henryk Stawniak, <i>Seminare to Be Published Biannually</i>	7
THEOLOGY	
Sylwester Jedrzejewski, <i>Diaspora Judaism in the Second Temple Period</i>	9
Piotr Towarek, <i>Exorcist Formulas in the Post-Tridentine Rites of Blessing</i>	29
Lucjan Swito, <i>The Legal Character of Pastoral Ministry of Parish Priests and Assistant Curates in Roman-Catholic Parishes in the Light of Polish Law</i>	41
Tomasz Galkowski, <i>Higher Institutes for Religious Sciences</i>	51
Arkadiusz Domaszek, <i>The Economist's Function in the Society of St Francis De Sales' Own Law</i>	63
PHILOSOPHY	
Zbigniew Lepko, <i>Ecological Postulate for Sustainable Development</i>	77
Ryszard F. Sadowski, <i>Religious and Ethical Approach to Climate Change</i>	87
SOCIO-PEDAGOGICAL SCIENCES	
Janusz Szulist, <i>Contemporary Moral Reflection on Profit-Making</i>	99
Henryk Skorowski, <i>The Social Dimension of Pastoral Preaching</i>	111
Stanisław Chrobak, <i>Concern for the Upbringing of New Generations. Benedict XVI on the Need for Upbringing</i>	127
Jan Niewęglowski, <i>Serve God and Your Country – Cardinal August Hlond Addresses Young People</i>	137
Dariusz Grzadzziel, <i>The Educational System of Don Bosco in Contemporary Schools Run by the Salesian Society</i>	151
Marek T. Chmielewski, <i>“To Penetrate into Enemy Territory through the Education of Young People”. The Involvement of Polish Salesian Missionaries in Educational Activities at Schools During Father Rua's Period of Service as Rector Major (1889-1910)</i>	165
Jacek Bleszczyński, <i>The Disabled Child in Adoption Procedures and Non-Institutional Family Care</i>	183
Dietrich Benner, <i>Religious Education. Discussion of the Distinction between Fundamental and Fundamentalist Concepts</i>	191
Lluís Duch, <i>«El Latido Del Bosque» and a Return «ad fontes» in the Context of the Church and Contemporary Culture</i>	203
HISTORY	
Tadeusz Kolosowski, <i>The «Seniores Laici» in Ancient Church Communities in Roman Africa</i>	215
Karolina Kochanzyk-Boninska, <i>Perichoresis of the Natures According to Maximus the Confessor</i>	223
Marcin Lukaszewski, <i>Introduction to the Problems of Performance Technique and Compositional Devices in Piano Etudes by Polish Composers (1916-2006)</i>	233
Eugeniusz Wiazowski, <i>Salesians in Kobylnica (1950-2009) and in Kwakowo (1950-1989)</i>	249